

**UCHWAŁA NR LVII/316/24
RADY GMINY STARY LUBOTYŃ**

z dnia 27 marca 2024 r.

w sprawie uchwalenia "Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Stary Lubotyń na lata 2024-2026".

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się "Gminny program wspierania rodziny w Gminie Stary Lubotyń na lata 2024 - 2026", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

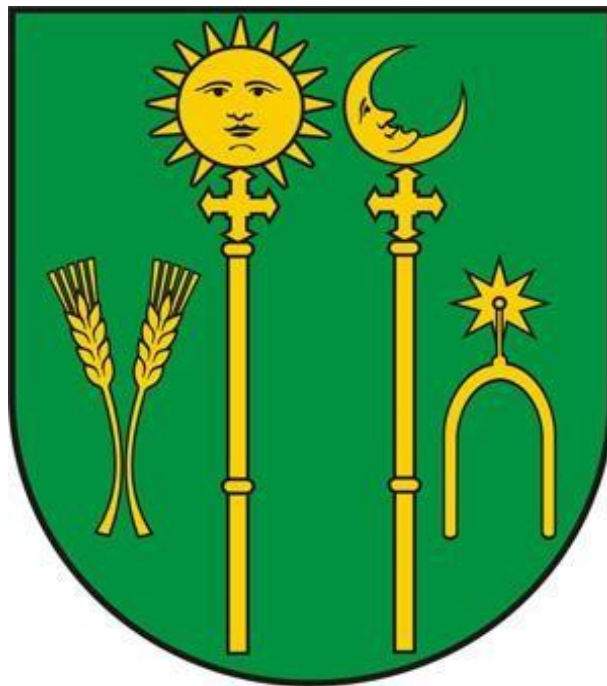
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stary Lubotyń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Legacki

Program Wspierania Rodziny w Gminie Stary Lubotyń na lata 2024-2026

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ	3
II. CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI RODZIN W GMINIE.....	4
III. ZASOBY GMINY	6
IV. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY	7
V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA... ..	10
VI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU... ..	10

WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stary Lubotyń na lata 2024-2026 jest dokumentem Gminy Stary Lubotyń opracowanym w celu wspierania i udzielania pomocy rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności rodzinom niepełnym, wielodzietnym oraz znajdującym się w ciężkiej sytuacji materialnej. Podstawę prawną Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stary Lubotyń stanowi Ustawa o Wpieraniu Rodziny i Pieczy zastępczej z dn. 9 czerwca 2011r., która nakłada na władze oraz służby samorządowe obowiązek podejmowania zintegrowanych działań w celu wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną. Kształtuje ona młodych ludzi oraz buduje hierarchie wartości, która w późniejszej przyszłości definiuje zachowanie. Dzieci zarówno świadomie i nieświadomie powielają postawy rodziców i osób z najbliższego otoczenia. Choroba alkoholowa, przemoc, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza to 3 najczęstsze dysfunkcje występujące w rodzinach. Istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo iż, dzieci wychowywane w rodzinach dysfunkcyjnych gdy dorosną będą powielać negatywne wzorce. Dlatego tak ważne jest aby wspierać rodziny, które przeżywają sytuacje problemowe. Działania wspierające powinny mieć charakter kompleksowy i zintegrowany. Pracownicy socjalni, asystent rodziny, pedagodzy szkolni, pracownicy policji, wychowawcy szkolni i przedstawiciele innych instytucji, którzy pozostają w kontakcie z rodziną są zobowiązani do podejmowania wspólnych działań na rzecz poprawy sytuacji rodziny.

Podmiotem, który realizuje Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Stary Lubotyń jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, którego ustawowym zadaniem jest organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej poprzez rozpoznawanie tych potrzeb, bezpośrednio i pośrednio udzielanie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej lub usługowej. Pomoc skoncentrowana jest na wspomaganiu powrotu osób i rodzin do zdolności samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być porządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując Gminny program wspierania rodziny w gminie Stary Lubotyń na lata 2024-2026 należy brać pod uwagę w szczególności:

1. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz. 177)
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 901)
3. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 424)
4. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 2151)
5. Ustawę z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 2809)
6. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o postępowaniach w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2022r. poz. 1700)
7. Ustawę z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024r. poz. 338)

II. CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI RODZIN W GMINIE

Gmina Stary Lubotyń jest gminą wiejską położoną w powiecie ostrowskim w województwie mazowieckim. Gmina składa się z 26 sołectw i zajmuje powierzchnię 110 km². Największą miejscowością gminy jest Stary Lubotyń, który pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno-usługowego.

Na koniec 2023 r. Gminę zamieszkiwało 3 714 osób. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż w samym tylko 2023 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 162 osób z 47 rodzin.

Tabela 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Stary Lubotyń.

Rok	2021	2022	2023
Liczba rodzin	70	52	47
Liczba os. w rodzinach	214	160	162

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Lubotynie

Na przestrzeni lat 2021-2023 zauważa się spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 2. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2021-2023

Powody	2021		2022		2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	28	90	22	83	21	81
Bezdomność	0	0	1	1	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	11	68	9	55	9	55
w tym wielodzietność	11	68	9	58	7	45
Bezrobocie	14	31	11	29	12	41
Niepełnosprawność	15	28	11	24	12	25
Długotrwała lub ciężka choroba	24	48	16	35	12	23
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	11	55	7	34	7	45
W tym: rodziny niepełne	4	13	2	6	0	0
Rodziny wielodzietne	7	42	5	28	7	45
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	1	1	1	1	0	0
Zdarzenia losowe	0	0	3	5	1	1

Z powyższych danych wynika, że na przestrzeni ostatnich lat najczęstszymi powodami przyznawania świadczeń były ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba, a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Według danych GOPS istnieje problem alkoholowy w rodzinach. Trzeba jednak z rezerwą podchodzić do tych danych gdyż, zjawiska dotyczące alkoholizmu i przemocy wciąż są ukrywane a posiadane informacje nie odzwierciedlają rzeczywistej sytuacji na terenie gminy Stary Lubotyń. Różnorodność powodów przyznania pomocy społecznej jest duża, świadczy to o konieczności kontynuowania kompleksowych działań na rzecz wsparcia rodzin i dzieci.

Tabela 4. Liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta rodziny w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych wsparciem	7	6	8
Ilość osób w rodzinie objętych wsparciem asystenta rodziny	33	28	31
Ilość dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	21	19	20

Dodatkową formą wsparcia proponowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest objęcie ich pomocą asystenta rodziny. Ilość rodzin, które uzyskały tego typu wsparcie w latach 2021-2023 przedstawia powyższa tabela. Asystent rodziny jest stanowiskiem, które ma zapewnić pomoc rodzinom z problemami wychowawczymi oraz zapewnić bezpieczeństwo dzieciom w tych rodzinach. W skrajnych przypadkach gdy zawodzą wszelkie formy wsparcia i pobyt dziecka w rodzinie biologicznej jest dla niego zagrożeniem takie dziecko należy umieścić w pieczy zastępczej. Jest to duży problem gdyż na terenie powiatu ostrowskiego brakuje miejsc w pieczy zastępczej oraz nowo powstających zawodowych rodzin zastępczych, lecz interwencyjnie takie dzieci dla ich dobra są umieszczane u osób spokrewnionych. Największym problemem jest brak poprawy w rodzinach biologicznych i to że dzieci nie wracają do domów pomimo pracy asystenta rodziny. W latach ubiegłych nie było dzieci z terenu Gminy Stary Lubotyń w pieczy zastępczej lecz od 2023 roku jedno dziecko po interwencji policji zostało zabezpieczone i niestety ale szans powrotu do rodziny biologicznej są nikłe. Zauważalny jest wzrost rodzin z problemami wychowawczymi dlatego wsparcie asystenta jest tak istotne i ma na celu zapobiegać umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Rodziny dotknięte przemocą kieruje się do Zespołu Interdyscyplinarnego w Starym Lubotyniu. Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie

III. ZASOBY GMINY

Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Stary Lubotyń na lata 2024-2026 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz rodziny realizują instytucje wymienione w poniższej tabeli.

Tabela 5. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w gminie Stary Lubotyń

	Nazwa i adres instytucji	Rodzaj działalności
1.	Urząd Gminy Stary Lubotyń 07-303 Stary Lubotyń	Współfinansowanie programów wspierających lokalną aktywność, edukację i aktywizację społeczną
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, 07-303 Stary Lubotyń	Pomoc finansowa, rzeczowa i usługowa, dożywianie dzieci w szkołach, praca socjalna, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie działań aktywizujących lokalność społeczną, objęcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny itp.
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 07-303 Stary Lubotyń	Wspieranie osób i rodzin z problemem alkoholowym, poradnictwo psychologiczne
4.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny, 07-303 Stary Lubotyń	Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy
5.	Szkoła podstawowa w Stary Lubotyń	Działalność edukacyjno -wychowawcza, wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci, organizowanie czasu wolnego dla dzieci
6.	Komenda Powiatowa Policji w Ostrowi Mazowieckiej	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy Stary Lubotyń
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Starym Lubotyniu, 07-303 Stary Lubotyń	Opieka i profilaktyka zdrowotna
8.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej, Kuratorzy sądowi	Organizacja współpracy kuratorów z organizacjami w zakresie sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej, prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie, dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny

Źródło: Opracowanie własne.

Powyższa tabela ukazuje różnorodność wsparcia jakie oferuje gmina Stary Lubotyń rodzinie. Są to usługi służące zwalczaniu patologiom społecznym i profilaktyce.

IV. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Fundamentalnym założeniem programu jest rozpowszechnianie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form wsparcia placówek i instytucji w celu samodzielnego funkcjonowania rodziny w środowisku naturalnym oraz wspieraniu osób, które tę wiedzę propagują. Szczególne miejsce w systemie wspierania rodziny zajmuje asystent rodziny, który pracuje z rodziną w środowisku naturalnym. Pomaga on w organizacji i wypełnianiu przez nią obowiązków. Jest łącznikiem między rodziną a instytucjami. Aktywizuje społecznie, pomaga w gospodarowaniu finansami domowymi, propaguje pozytywne wzorce zachowania itp.

**Główny cel programu wspierania rodziny w gminie Stary Lubotyń:
Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w rodzinie biologicznej oraz wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.**

Cele szczegółowe:

Cel 1	Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin
Zadania	Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą GOPS
Zakładane rezultaty	Sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu

Cel 2	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów 2. Finansowanie dzieciom posiłku w szkole 3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny 2. Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej z powodu sytuacji socjalno-bytowej 3. Promowanie wśród rodziców i dzieci postaw prozdrowotnych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu, Urząd Gminy w Starym Lubotyniu, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Starym Lubotyniu, placówki oświatowe

Cel 3	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny 2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym 3. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia 4. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców 2. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny 3. Podniesienie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży 4. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu, Urząd Gminy w Starym Lubotyniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej, placówki oświatowe

Cel 4	Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną 2. Pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia 3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą 4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny 5. Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi 2. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców 3. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi i przyjmowanie pozytywnej postawy społecznej i obywatelskiej przez dzieci i młodzież 4. Współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny 5. Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu, Zespół Interdyscyplinarny w Starym Lubotyniu, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej, placówki oświatowe
Cel 5	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w kursach i szkoleniach
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc w rodzinie 2. Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu, placówki oświatowe

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z Gminy Stary Lubotyń. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą:

- a) środki własne gminy zaplanowane w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu ,
- b) dotacje z budżetu państwa,
- c) środki pozabudżetowe.

VI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring będzie polegał na zbieraniu i dokumentowaniu informacji dotyczących realizacji zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Przedmiotem ewaluacji programu będzie stopień realizacji zakładanych wskaźników realizacji celów. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej będzie w każdym roku trwania programu przedstawiał Radzie Gminy Stary Lubotyń raport z realizacji Programu Gminnego Wspierania Rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny
został przygotowany przez
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Lubotyniu